

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 126 - JUNY DE 1991 - PREU: 150 Pts

Aquesta fotografia d'en Joan Capellà ens mostra una perspectiva que no ens resulta habitual del campanar de Randa.

EDITORIAL

ELS RESULTATS ELECTORALS

Sembla obligat un breu comentari als resultats electorals del passat 26 de maig. De bon principi, val a dir que no es pot parlar de grans sorpreses: tot apuntava -a nivell d'Estat- a un lleuger descens del PSOE i a una pujada del PP a compte dels vots del CDS. Amb la pràctica desaparició d'aquest partit es delimiten les dues grans forces polítiques, amb clar avantatge -de moment- per a una d'elles.

A la nostra Comunitat, el triomf aclaparador del PP-UM s'explica per la desfeta electoral dels socialistes a Ciutat. La derrota del PSOE a Palma era bona de preveure i en tot cas ha sorprès per la seva contundència; el lògic desgast de tants anys de govern municipal, l'elecció del candidat, la campanya d'una determinada premsa, etc. etc. han desnivellat clarament la balança, qua a la Part Forana s'ha mantingut més igualada. Cal destacar també el moderat però constatable ascens del nacionalisme del PSM.

Pel que fa al nostre municipi, hi havia la incògnita del que podia fer el grup d'Independents; els resultats demostren que el poble no ha entès o no ha acceptat la seva proposta i li han atorgat una representació mínima. I de la confrontació PP-PSOE n'ha sortit afavorit aquest darrer, que amb els seus cinc regidors segurament ens governarà durant quatre anys.

Si revisam els programes de les quatre candidatures que es presentaven, veurem que les diferències no eren gaire importants. És lògic: hi ha unes obres d'envergadura començades i inevitablement acapararan l'esforç econòmic del municipi aquests anys vinents governi qui governi. Un anys que el nou consistori haurà d'enfrontar conscient que seran durs, però que pot sortir-ne enfortit si és capaç de dur una gestió dinàmica i eficaç, si a base de feina i dedicació aconsegueix superar moltes de les mancances que patim.

Aprofitam per oferir les nostres pàgines al nou batle; ho feim públicament -ho farem també particularment quan sigui nomenat- perquè quedi constància del nostre oferiment; i ens permetem aconsellar-li que no desatengui el punt referent a la informació que el poble té dret a conèixer i el batle està obligat a donar.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaida
Revista mensual. D.L.P.M.495/80
Domicili: Rei, 1. Algaida
Imprimeix: Apóstol y Civilizador. Petra.
ES SAIG només es responsabilitza de
l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet
Administra: Directiva de l'Obra Cultural
Mecanografia: Mireia Mulet
Col.laboren: Pere Mulet, Alexandre Pizà, Joan Trobat, Joan Mulet, Guillem Andreu, Biel Sastre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Catalina Martorell, Antònia Maria Mulet

CALAIX DE SASTRE

DONES QUE FUMEN.

En determinats cercles, cada vegada més amplis, mascle i femella són paraules devaluades, en clara situació de retrocés. Per mor de les connotacions negatives que comporten, molta de gent -millor dit, molts d'homes que són, o eren, els usuaris de tals terminologies- no gosen emprar-les en públic, per allò de la por al ridícul.

De mascle, en deriva masclisme, que és un terme modern sinònim d'injustícia, un terme que significa tracte vexatori d'un sector social, les dones en aquest cas. Abans, ser molt mascle volia dir presumir de virilitat, de poder. Les femelles eren els objectes caçats i usats, o amb ganes de caçar-los i usar-los. No sé si els pensaments i les actituds han canviat gaire; sí ho han fet les formes. I el cert és que aquestes expressions estan "out", passades de rosca, com diu la modernor. Tant és així que ja ni apareixen als formularis administratius, com no sigui en aquells destinats a la classificació segons el sexe dels aucells i altres espècies animals. És clar que, tal com ho ha deixat escrit Virgínia Woolf, "no hi ha ximpleria més gran en un home o en una dona que la d'enorgullir-se del seu sexe".

Por al ridícul. Discrecció. Canvi de formes. Són virtuts practicades, però hi ha excepcions. Una d'elles s'ha produït, gran sorpresa, fa poc en un dels actes electorals celebrats al nostre poble. Parl del discurs de què tothom tant ha parlat, fet per un candidat -ara ja és regidor- que pronuncià els termes atàvics: mascle i femella. I encara més em va sorprendre que part dels espectadors li riguessin el mal gust, l'exabrupte.

Una estona més tard, el candidat insistí en la terminologia atàvica, això sí, condimentada amb la pròpia dels temps que correm. Va parlar dels drogaadictes, dels xoriços i d'altres personatges de mal viure. I en aquest sac hi ficà les dones que fumen! Perdonau el tòpic, però ara sí que ja em vaig haver de pessigar per assegurar-me que no somniava. Per assegurar-me que la màquina del temps no m'havia traslladat no-sé-quants anys enrera -val més no posar quantitat exacta, no sigui cosa que curtegem.

Una amiga m'ha contat que sempre havia sentit a dir al seu sogre que en el moment de partir a la recerca de fortuna -eren els anys durs de l'emigració; els joves havien de cercar fora allò que Mallorca els negava: menjar- la mare donà al seu filllet indefens una sèrie de consells, per protegir-lo contra la perversió. Un fou molt concret: "Fes-te enfora de les dones que fumen!"

Les dones que fumen. Tot un símbol d'estancament en el passat. Aquesta expressió i moltes d'altres, el to general del famós discurs -se'n podrien comentar d'altres aspectes; jo expòs aquí una de les coses que més em punyiren- pertanyen a una pel·lícula ja vista, molt dolenta i que casi ningú ja no vol revisar. Que tothom arrabassi els fulls de calendari que calguin perquè les idees, les actituds i les formes, la vida en definitiva, siguin les de 1991.

M'HAN DIT QUE DIUEN

Ja queda molt lluny, sobre tot si tenim en compte que desde llavors han passat coses tan interessants com la campanya electoral i les eleccions, però no podem deixar de parlar d'un aconeteixement tan important com fou la Trobada de Bandes de Música que es va celebrar a Algaida a finals del mes passat. En conjunt, i pels comentaris sentits, podríem dir que va anar molt bé, tret de qualche petit detall, i qualche intervenció de caire electoralista que no va caure bé a tothom. Fins i tot el temps, que amenaçava ploure, va esperar a amollar la pluja quan la gent que dinava a Ses Escoles ja acabava. Problemes d'aparcament sí que, segons digueren, n'hi hagué bastants, però això ja s'esperava, i gràcies als nombrosos municipals no foren més greus.

Segons comentaris que hem sentit, són molts els qui han trobat que el millor de tots els actes al voltant d'aquesta Trobada va esser el concert per la banda de músics joves, seleccionats de totes les bandes de Mallorca. L'església era plena però no hi havia gent a bastament, encara, si tenim en compte el magnífic concert que ens oferiren. Eren molts els que deien que anirien allà on fos per tornar-los a sentir.

Convé recordar, ara que l'estiu ja és aquí, que hem tengut un hivern dels més humits que havíem vist mai. I aquestes pluges han fet que els nostres camps i pinars siguin molt més verds i nets del que acostumaven esser a principis de juny. Ara convé pensar que tota aquesta vegetació que s'ha posada, quan sigui seca, serà un perill pels incendis, o sigui que: alerta! I, també conseqüència de tanta d'aigua, han tornat a brollar molts d'aubellons, cosa que darrerament no es veia; i hi ha hagut pares que han hagut d'explicar als seus fills què són els aubellons. Es trist veure la quantitat de paraules que la nostra llengua va perdent.

Bé, i també sentírem comentar lo bé que va anar el dinar de la Cooperativa dels pagesos. Ara ja no fan aquella festa que feren durant uns anys (corregudes d'ases, per ex., no sabem si és que no en troben que vulguin córrer), però el dinar no el volen perdre, i bé que fan. Sobretot quan veus el bonhumor i la vitalitat dels organitzadors, que no mostren en cap moment la crisi que pateix el seu sector. Ja ho diuen ells mateixos, que el pagès serà mal de matar, quan no l'han mort amb tot el que ha de patir. Del dinar, a més del bon menjar, ens han dit que la novetat fou la nova bàscula que el President de la Cooperativa va treure al President del Consell, que també va anar a dinar amb els pagesos. Molts que es pesaren trobaven que anava un poc adelantada de pes, que pesava massa, vaja.

De les eleccions, i dels seus resultats, en trobareu molts de comentaris, segurament ben seriosos, a altres indrets de la revista; és per això que aquest Sord quasi no en vol parlar, i no per manca de comentaris. Això sí, aquest mes de maig ha estat dels més entretinguts i divertits de l'any, per mor de les eleccions. Hi havia qui trobava que ja era hora d'acabar amb tants de sopars i mítins, però també sentírem qualcú que deia que n'hi hauria d'haver cada any, d'eleccions. Els que n'estaven cansats, pareixia, eren els polítics, que el diumenge després del recompte se'n degueren anar a jeure molts d'ells, ja que no els veien per mig; bé, sí que en veien qualcun, però n'hi havia pocs. Evidentment, els resultats no agradaren a tots els qui participaven, i això ja es va veure de tot d'una.

Bé, però ara el que troba el poble és que és ben necessari posar-se a fer feina pel poble, tant els qui han guanyat com els de l'oposició, que n'hi ha per tots, de feina. El que voldria aquest Sord és no haver de parlar massa del nou batle i del nou consistori, senyal que aniran pel camí que més convé a tot el poble, i que a partir del seu nomenament serà el batle de tot el poble, i no dels qui l'han votat o del seu partit.

A molts no els fa gens d'enveja el nou batle, troben que tindrà feina i problemes a voler, tant per coses grosses com petites. Vos pensau res, fer les necessàries Normes Subsidiàries? O el clavegueram que ja està començat, però s'ha de seguir i acabar en un yemps prudencial. I petites coses com la creu d'en Massot o el pou des Colomer, i camins i cunetes que han mester fer nets,...O la circulació ... Bé, no convé seguir, no fos cosa que dimitís abans de començar.

UN SORD

GLOSA DEDICADA A MESTRE JORDI

Aquell roser que florí,
que crià tantes poncelles,
no les va collir a elles,
altre les va assaborir;
se començà a entristir
i sa flor s'esmustià
i aquella olor que deixà
d'aquest món mos fugí.

Va ser dia set d'abril,
mestre Jordi ens va deixar;
tot Algaida va plorar
a s'homo de fi perfil;
dins nostra ànima tenim
vostre record de bondat,
sereu molt temps recordat
per aquell qui quedà viu.

En vida lo va pensar
que una glosa faria
si mestre Jordi moria,
cosa que mai s'esperà,
però se realitzà
un moment inesperat,
vos dedica aquest glosat
en Climent Garau Salvà.

A sa persona es creà
molt diferent quan va néixer;
de dins sa raça mateixa
de tot hi podreu trobar;
uns amb instints de robar
i altres caritatius,
bastant diferents dels rius
que duen s'aigua a la mar.

Es fet n'és justificat
a dins tota població
dispost un a fer favor
amb tota sinceritat;
a això s'hi ha inclinat
per tenir un cor prudent;
es fet de servir la gent
li causa ansietat.

Jordi Valera va ser
aquest digne personatge,
el seu poder i bona imatge
molts de favors va fer-ne;
sempre va molestar-se
regalant el seu treball
i també el material,
això va ser de dever.

CLIMENT GARAU

DARRERA HORA

En el moment de tancar aquest número de la revista ens assabentam de l'exposició que el nostre bon amic Francesc Iraola presentarà els mesos de juny i Juliol a La Misericòrdia. No cal dir que li desitjam i auguram un gran èxit.

NOTICIARI

PLUVIOMETRE

La primera quinzena de maig també ha estat abundant en pluges; una vegada que es tombà la meitat del mes, les pluges acabaren i sembla que el temps assolit a la fi ja és aquí. L'aigua corresponent a maig és de 97'6 litres. Déu n'hi do!

El total corresponent a abril va ser de 31'5 litres.

Basant-nos en les dades que ens ha proporcionat el nostre bon amic Gabriel Martorell, s'han recollit a Algaida un total de 865'7 litres en el període comprès entre l'1 de setembre i el 31 de maig. Això és moltíssima aigua, més del doble que el que trobam en la majoria d'anys "normals". Suposam que això haurà ajudat als aqüífers a recuperar-se i haurà alleugerit el problema de l'aigua.

FESTA DE LA COOPERATIVA

La Cooperativa ALPIRA (recordem: onze anys d'existència) va celebrar el tradicional dinar anual coincidint amb la festa de Sant Isidre; dins un ambient agradable es va servir l'acostumat "menú", més saborós i abundant que mai.

Enguany la novetat va esser la presència del President del Consell Insular de Mallorca Joan Verger acompanyat del nostre batle Esteve Vanrell i del president de la Cooperativa Xesc "Torres". Una de les millores que es va poder veure va ser la nova bàscula, subvencionada en part pel C.I.M.

També es va celebrar aquest mes de maig l'Assemblea General de la Cooperativa que va demostrar la bona salut de l'entitat. Una millora -exclusivament per als socis interessats- és l'adquisició d'una màquina de recollida de l'ametlla.

Desitjam molts anys i prosperitat a la Cooperativa.

"MÚSICA EN FAMILIA" A CURA

Aquest mes es tanca el cicle d'aquestes diades musicals de les quals vos hem anat informant. Durant el juny se celebraran dos concerts:

Dia 9 de juny: concert dels més joves. Alumnes de piano de grau elemental, amb obres que estan per determinar.

Dia 23 de juny: concert de Francesc Crespí i Ignasi Furió. Duet de flautes dolces. Interpretaran obres renaixentistes i barroques.

NOTICIARI

TROBADA DE BANDES DE MÚSICA

Tal com vos anunciàrem en el nº passat, el diumenge 28 de maig es va celebrar la Trobada de Bandes de Música que cada any es fa a un poble de Mallorca. Enguany va tocar a Algaida i va esser una diada festiva que va agradar a la majoria de la gent.

El dissabte 27 es va celebrar a l'església un concert de músics joves seleccionats de les diverses bandes, que demostraren una preparació i una tècnica molt bona. Un gran concert.

El diumenge es concentraren a Sa Plaça totes les bandes participants; entraven procedents del carrer P. Pou, voltaven la plaça, passaven per davant la tribuna d'autoritats i es col·locaven a la part de Sa Rectoria. Les fotografies que vos adjuntam són una prova de l'enorme afluència de públic que hi assistí.

Per ordre alfabètic desfilaren les bandes, llevat de la d'Algaida que, com a amfitriona, ho va fer en darrer lloc. Per cert que va ser dirigida per mestre Bernat, ja que el director titular, n'Emili, s'havia hagut de desplaçar a València degut a la defunció del seu pare. Volem fer-li arribar el nostre condol.

A la tribuna presidencial hi havia els Presidents del Govern i del C.I.M. Srs. Cañellas i Verger, representants dels partits polítics, el batle d'Algaida i nombrosos batles d'altres municipis.

Després hi va haver un dinar multitudinari al recinte de Ses Escoles.

Com és lògic, es posà de manifest la manca de llocs per aparcar tractant-se d'una concentració de tanta envergadura, però així i tot els problemes se solucionaren relativament bé.

NOTICIARI

TROBADA D'ESCOLES MALLORQUINES

Més de dues mil persones es reuniren a Artà amb una clara consigna: A favor que el català sigui la columna vertebral del model educatiu propi.

Va ser una concentració de suport a l'ensenyament en català en la qual es demanà la transferència de competències plenes en educació, l'establiment d'un pla especial de xoc per als nuclis de població més castellanitzats i l'ampliació dels àmbits d'ús del català.

ACTIVITATS MOLÍ D'EN XINA

"Aquesta col·lectiva ha sorgit sota la idea d'ajuntar un grup de persones, que d'una o altra manera estan relacionats amb el Molí d'En Xina". Són les paraules adients per presentar l'exposició que serà inaugurada dia 10 de juny a Cas Jai, en el Campus de la Universitat de les Illes Balears. La podreu visitar durant tot l'estiu -acaba dia 27 de setembre- de dilluns a divendres d'11 a 13 i de 16 a 20 hores. Si enfilau la carretera de Palma a Valldemossa i feis una aturada al quilòmetre 7'5 hi trobareu obres, entre d'altres, dels algaidins Víctor Andreu -ceràmica- i Jaume Falconer -gravat- i del randino Joan Capellà -fotografia.

D'altra banda, i també relacionat amb les activitats artístiques del Molí, aquesta vegada cap al cantó de la música, vos informam que divendres dia 6 de juny hi haurà hagut, al mateix Molí, un concert amb la participació d'en Biel "Torres", el seu clarinet i el seu art.

RESULTATS DE LES ELECCIONS

Els resultats de les eleccions municipals del passat dia 26 al nostre poble fou el següent:

	D.1 S.1 (A)	D.1 S.1 (B)	D.2 S.1 (A)	D.2 S.1 (B)	D.2 S.1 (C)	Total
Independ.	48	69	49	53	71	289
PSM	46	50	11	47	57	211
PP-UM	125	163	109	124	153	674
PSOE	175	204	90	126	157	748

D'acord amb aquests resultats, el consistori queda integrat per:

PSOE: Francesc Antich, Joan Ramis, Antoni Sureda, Antònia Rotger i Antoni Mulet

PSM: Catalina Martorell

PP-UM: Esteve Vanrell, Joan Arbona, Antoni Mudoy i Sebastià Cerdà

U.I.: Miquel Munar

Pel que fa al Parlament, els vots es distribuïren així:

PSOE	PP-UM	PSM	VERDS	IU	CB	FEJONS	CDS	UIM	PRB	AL.REP.
654	959	201	18	13	27	2	6	6	1	2

TITOIETA ràdio FA 41 anys

L'emissora municipal d'Algaida funciona sense interrupció des de el mes de maig de 1987. Primer com emissora lliure, encara que molt aviat es vincular a l'Ajuntament. Efectivament el Consistori d'Algaida es mostrà interessat en el projecte des de el primer moment. D'aquesta manera i amb finalitat de legalitzar la situació, la totalitat dels diferents grups que integraven la plenària acordaren la sol·licitud a Telecomunicacions d'una freqüència d'us municipal.

TITOIETA RADIO està gestionada per una associació cultural que explota en període de proves i mitjançant un contracte amb l'Ajuntament, la futura freqüència municipal. Aquesta fórmula està contemplada en la Llei d'Emissores Municipals publicada recentment en el Bolletí Oficial de l'Estat (BOE).

ALTRES FITES, ALTRES DADES:

-El 9 de maig d'enguany, TITOIETA RADIO, va superar les 2000 hores d'emissions de producció pròpia.

-TITOIETA RADIO manté regularment relacions amb les Emissores Municipals de Catalunya (EMUC). Durant l'estiu de l'any passat vàrem emetre un programa produït per l'EMUC. Aquest intercanvi de programes es repetirà enguany.

-L'emissora compta amb dues padrines molt especials. Una és la popular locutora de TVE, MARISA NARANJO. L'altre és la simpàtica i carismàtica actriu catalana AMPARO MORENO.

-TITOIETA RADIO emet setmanalment un programa informatiu de 30 minuts amb un resum de les informacions del municipi d'Algaida. Inclou també una secció dedicada a la part forana de Mallorca. (Els dissabtes a les 14'30 hores).

-Ha estat la capdeventera en la producció de programes per altres emissores locals en col.laboració dels Serveis d'Atenció Primària de la Mancomunitat des Pla de Mallorca.

-TITOIETA RADIO ha produït i emès programes documents sobre els pobles i viles de Mallorca. Búger, Sencelles, Mancor de la Vall, Sant Joan... han estat alguns dels pobles protagonistes.

- L'emissora municipal inclou en la seva programació espais específics dedicats a determinats tipus de música minoritaris i que massa vegades no troben el seu lloc en altres emissores comercials.

TITOIETA FA FESTA!: TAULA RODONA.

TITOIETA RADIO va començar a celebrar el seu 4art. aniversari el dissabte 11 de maig. El primer acte consistí amb una taula rodona sobre el futur de les ràdios municipals. El debat es va du a terme dins la secció dedicada als mitjans de comunicació del programa "Temps de Cinema." Comptà amb la presència de destacades personalitats del món periodístic de les Illes. Entre ells, CATARINA GARCIES, cap dels serveis informatius de Ràdio Nacional a les Illes Balears, i BIEL MESQUIDA, cap del gabinet de mitjans de comunicació de la Universitat de les Illes. En el decurs del programa emès en directe per TITOIETA RADIO, s'analitzaren diferents aspectes del funcionament de les emissores municipals.

TITOIETA FA FESTA!: "FER DISSABTE", un aniversari més.

El mateix dia, el programa "FER DISSABTE" celebrà també els seus primers 4 anys d'emissió. "FER DISSABTE" és el magazine dels dissabtes horabaixa de TITOIETA RADIO. S'emet de les 15 fins a les 16,30 hores i intenta fer una aproximació a la vida quotidiana. Una revista amb moltes notes de color per a passar una agradable estona. Inclou música, informació i seccions fitxes discontinües. Celebrarem el quart aniversari de "FER DISSABTE" amb una senzilla i simpàtica festa amb tortada i tot. Ens acompanyaren molts dels col.laboradors, amics, i oïdors del programa.

TITOIETA FA FESTA!: CAMISETES, CARTELLS I ADHESIUS .

JAUME FALCONER és l'autor del disseny del cartell, les camisetes i els adhesius que TITOIETA RADIO ha tret al carrer amb motiu dels seus 4 anys. Tota una aportació que des de les pàgines de "ES SAIG" volem agrair a n'en JAUME. Aprofitam l'ocasió per recordar-vos que encara hi sou a temps a comprar les noves camisetes. Acudiu a qualsevol membre de TITOIETA RADIO.

TITOIETA FA FESTA!: ROCK & ROLL PARTY

Amb l'actuació en directe de "LOS CUATREROS" i "NORTON 56" , el programa "BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL" va organitzar el passat 25 de maig una magnífica rock party. Amb nombrosa assistència de públic aquest va ésser un acte més dins la celebració dels 4 anys de l'emissora local.

TITOIETA FA FESTA!: FELICITACIONS.

El mateix dia de l'aniversari, el 9 de maig, els membres de TITOIETA RADIO vàrem rebre un telegrama de felicitació de la Consellera de Cultura, Educació i Esports, MARIA ANTONIA MUNAR. D'aquesta manera la Consellera ens va trametre la seva "Enhorabona per la celebració del quart aniversari i per la tasca que duis a terme".

TITOIETA FA FESTA!: A RNE A CATALUNYA.

Un dels promotors de TITOIETA RADIO va ésser el convidat del programa de RNE, ràdio 4 a Catalunya, "LA TARDA, 5 ESTRELLES". En el decurs d'una enetrevista explicàrem als oïdors catalans les peculiaritats de la nostra emissora municipal.

TITOIETA FA FESTA!: EL MES DE JUNY HI HAURA SORPRESES.

Ja han passat quatre anys des de la primera emissió de TITOIETA RADIO. Eren les 14'30 hores del dissabte 9 de maig de 1987 quan va sortir a l'aire la sintonia d'una emissora que neixia de la voluntat i de la il.lusió d'un grup de joves.

La seva principal finalitat era i és passar-ho bé i fer participar de la ràdio a un bon grapat de gent: participar fent ràdio i participar com oient.

En aquelles hores el futur a llarg termini quasi no existia. El futur immediat era més important: arribar a aconseguir un estudi i unes instal.lacions tècniques dignes, augmentar les hores de programació i que la gent del poble conegués les possibilitats que TITOIETA RADIO oferia.

Part d'aquests objectius, d'aquest futur immediat ho hem aconseguit.

Hem millorat les nostres instal.lacions, tenim més de quinze hores de programació pròpies, més d'una trentena de persones fan possible els programes i ho fan sense cobrar cap duro, la gent coneix "SA TITOIETA"...

Així i tot encara no ens conformam, volem seguir millorant.

El futur ara és molt diferent i molt més complicat que el que teníem fa quatre anys.

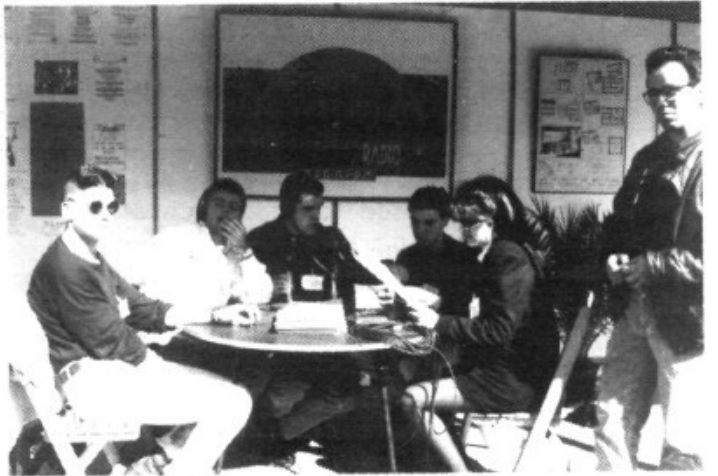
Són molts els interrogants que s'obrin en aquests moments.

Fa unes setmanes es publicà la llei que ha de regir les emissores municipals. Quina ha de ser la funció d'aquestes noves estacions? Només s'han de fer ressò del que passa al poble o no han de caure en el localisme?

Segons la nova llei de ràdio es podran finançar a través de la publicitat i de les subvencions dels organismes públics. Arribarà la publicitat a aquestes emissores? Podran els Ajuntaments dedicar partides dels seus pressuposts a les ràdios?

Davant tanta oferta radiofònica, quina ha de ser la programació del futur d'aquestes emissores?

La veritat és que es presenta un futur complicat però sense cap dubte també apassionant.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

El passat mes de maig celebràrem el Dia del Llibre damunt Plaça, envoltats de propaganda electoral. Malgrat les poques hores que durà la festa es produïren moltes vendes i s'acomplí l'objectiu primordial, que no és altre que la divulgació, encara que només sigui un dia a l'any, de la nostra literatura en català.

L'excursió a la Cova de Ses Bruixes no va tenir massa participació, perquè amenaçava mal temps, i només hi anaren els bons, que sumaren vint-i-quatre. Degut a un malentès l'autocar no es presentà d'hora i varen haver de partir amb cotxes particulars. Disfrutaren de caminar, es delectaren amb un dels paratges més recòndits de la nostra orografia i es remullaren al Gorg de Bec d'Oca. (Vegeu una fotografia del grup prop del Torrent de Mortitx).

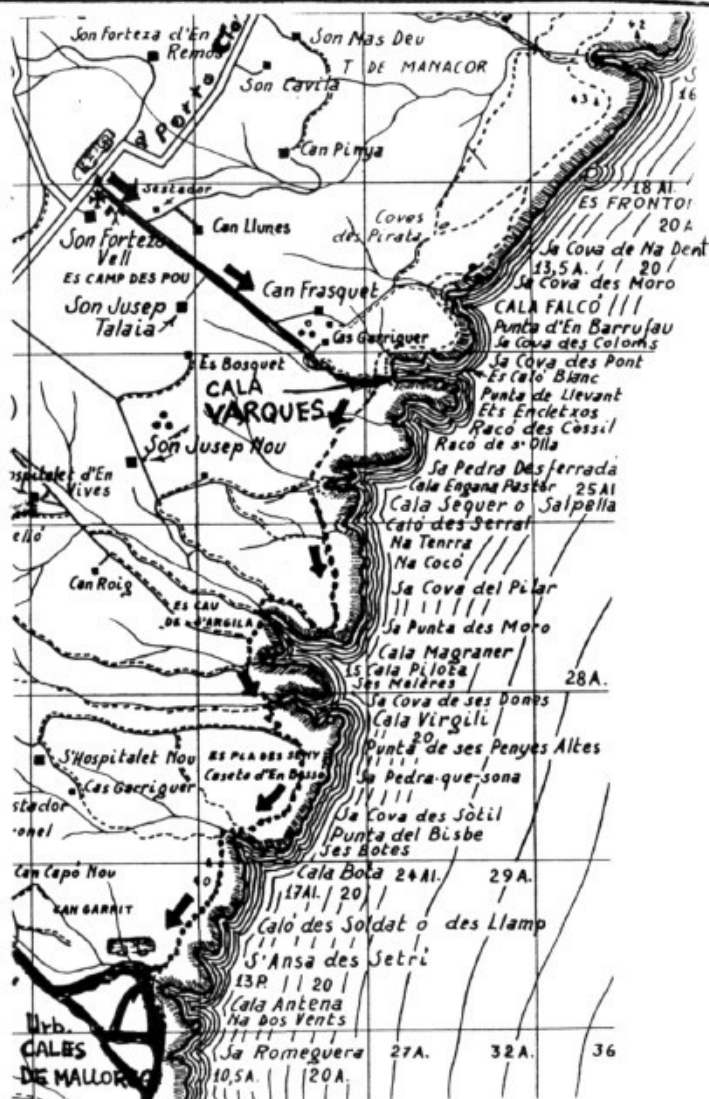

Activitats previstes:

Diumenge dia 23: Excursió a les cales verges del terme de Manacor. Sortida d'Algaida a les 8'15 hores del dematí. Després passarem per Porreres, per Felanitx i l'autocar ens deixarà a la carretera de Porto Cristo, vora el camí de Cala Varques. Passarem i nedarem, si el dia acompanya, per les cales Sequer, Magraner, Virgili i Cala Bóta, fins arribar a la urbanització Cales de Mallorca, on esperarà l'autocar.

Per diumenge dia 21 de juliol hem programat, o millor mig programat, la ja tradicional excursió en barca per anar "bronzejats" a les festes de Sant Jaume. Per prevenir que ens passàs el "desastre" de l'any passat, varem decidir fer-la per la costa sud, que sol esser més tranquil·la. Per això ja hem contactat amb un barquer de Porto Petro i fariem totes les cales d'aquell redol: Mondragó, Cala Figuera, Cales Santanyí i Llombarts, S'Almonia, Cala Màrmols i doblgant el Cap Salines dinariem a sa platja d'Es Caragol, a dins Sa Vall. Parlam en condicional perquè aquesta gent de les barques solen fer contractes amb agències i fins de-

vers dia 15 d'aquest mes no sabrem amb certesa si hi haurà "golondrina" disponible tot el dia per nosaltres. Ho anunciarem mitjançant cartells. Per evitar que ens passi el de l'any passat, quedarem amb el barquer que si hem de trobar mal temps, a darrera hora poguéssim anul·lar-la i així evitariem mal de caps i "males estones".

VOLEM MITJANS DE COMUNICACIÓ EN CATALÀ

Ara!

PINA

Benvolguts amics, ens tornam a trobar una altra vegada per parlar de tot allò que ha estat notícia durant el mes de maig: naixements, defuncions, obres, millores, projectes o qualsevol altra cosa que hagi estat interessant pel nostre poble. Ara bé, del que no hi ha dubte és que el mes de maig s'ha destacat principalment pel que respecta a les eleccions -locals i autonòmiques- que es feren el passat dia 26 de maig.

Com a les altres campanyes, el nostre poble pogué veure ben d'aprop tots els candidats que enguany es presentaren, no solament els dies que feien els seus sopars-berenars-mitins a plaça (divendres 17 i diumenge 19) sinó també a l'hora de repartir la pròpia propaganda en mà per totes les cases, fossin del partit que fossin. Pel que a això respecta, cal destacar per damunt de tot la prioritat que han demostrat pel tracte amb la gent, per acostar-se a tots, per explicar el seu programa sense mirar l'edat, el sexe, el nivell cultural o la situació econòmica dels qui els escoltaven, fent vera la màxima que "les eleccions es guanyen des de cada poble en concret".

El diumenge 26 tot estava a punt de bon matí. No va faltar ningú dels qui havien de constituir la taula, que al final formaren en Sinto Farrús Sarrato (President) i na Francisca Sastre Pericàs i en Pau Servera Martorell (vocals).

La bona participació de la gent féu que dels 289 electors censats per enguany votassin 259 persones, és a dir, més del 89% del total de la població. Els resultats foren els següents:

Independents	PSM	PP-UM	PSOE
49	11	109	90

Però si a Pina els resultats afavoriren el partit liderat a Algaida pel seu actual batle Esteve Vanrell (PP-UM), a Algaida els resultats donaren l'avantatge al candidat Francesc Antich del PSOE, la qual cosa vol dir que els qui fins ara havien governat passaran a ser oposició i viceversa. Desitjam tota la sort possible al qui fou candidat de Pina en Toni Servera Mut: que la seva feina pel nostre poble i per Algaida sigui prou palpable i meritòria.

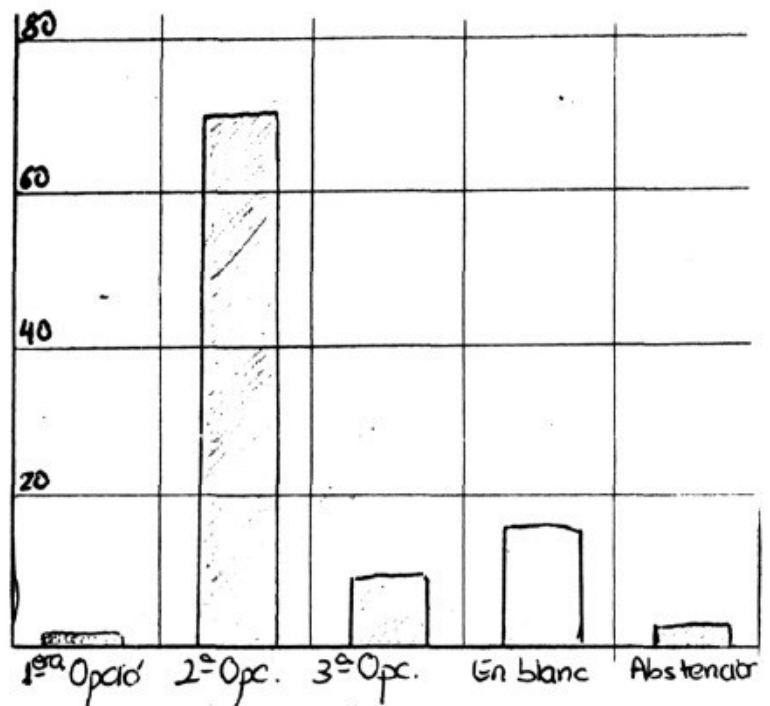
Passant a un altre ordre de coses, toca parlar ara un poc de l'església. S'ha d'expressar en primer lloc la satisfacció en comprovar la bona acollida que va tenir l'enquesta ideada pel P. Jaume Monserrat i duita a terme per un grup d'al.lotes i un al.lot de Pina que desinteressadament pasaren per totes les cases per recollir l'opinió de la gent i així conèixer el que la gent trobava de les obres donant una sèrie d'opcions perquè es decidís quina era la més convenient. Aquestes foren:

1ª Apedaçar les goteres que hi pogues haver.

2ª Reformar de bell nou fins on arribassin els doblers.

3ª Degut a que la primera opció era la més econòmica, aquesta proposava fer també la reforma de la instal·lació elèctrica amb els doblers que sobrassin del simple apedaçament.

Com s'ha demostrat, la gent ha demanat unànimement que es facin les obres bé d'una vegada, encara que s'hauran de fer en un parell de fases,

perquè el que és cert és que els doblers recollits fins ara no donen peu a adobar-les totes d'un pic. Des d'aquí es vol fer una crida a tota la gent sensibilitzada i propera a l'església perquè continuïn fent generosament les seves aportacions per contribuir d'aquesta manera al sosteniment i millora de la que és, en definitiva, l'església de tots.

La satisfacció del començament ha crescut des del moment en què, gràcies a la millora del temps, els mestres i picapedrers han pogut posar mans a la feina. Des d'aquí voldríem resaltar l'esforç que han hagut de fer per comptar des del primer moment amb una grua capaç per ella mateixa d'alleugerir-los una feina ja en si prou feixuga. També voldríem encoratjar-los perquè puguin dur a terme amb esperit de professionalitat la feina a ells encomanada, que, amb tota seguretat, s'allargarà fins a ben acabat l'estiu.

Recordar també les noces que celebraren en Biel Aloy i na Maria Bel Fullana el passat dia 18 a Sant Llorenç, poble on hi fa feina en Biel des de fa un bon grapat d'anys. Per ells la nostra enhorabona.

Per acabar, un record per en Toni Andreu Andreu (Molí d'aigua) que ens deixà el passat dia 2 de maig als 87 anys. En pau descansi.

Bé, com que ja tenim l'estiu a les portes, volem desitjar als qui les tinguin unes bones vacances, i als qui no, una bona ombra per quan descansin, millor com més fresca pugui ser.

Fins una altra i bon estiu.

GUILLEM ANDREU

ELS LECTORS ESCRIUEN

BREUS

-La droga dins Algaida entra pel Pou des Colomer i surt per la benzinera.

-Sabeu que el bolet o antena del Puig de Cura no va anar al Ple de l'Ajuntament?

-Abús de poder: Sabeu que durant les eleccions qualcú de l'Ajuntament va fer penjar la seva propaganda als municipals?

-Trobada de bandes: Molta participació, mala organització i, per "colmo", propaganda electoral.

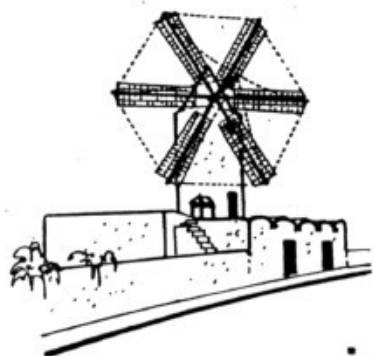
-Per què els polítics es tornen tan simpàtics el temps de les eleccions, quan abans ni et saluden pel carrer?

-El vot mai no es compra convidant a una copa dins un bar, llevat de qualche excepció.

-L'espectacularitat dels mitins no ha d'influir en el pensament del poble.

-Finalment, creim que una persona, al manco a una etapa de la seva vida, ha d'esser un poc revolucionari; per això nosaltres escrivim.

Un grup de joves preocupats

Els Molins Fariners d'ALGAIDA

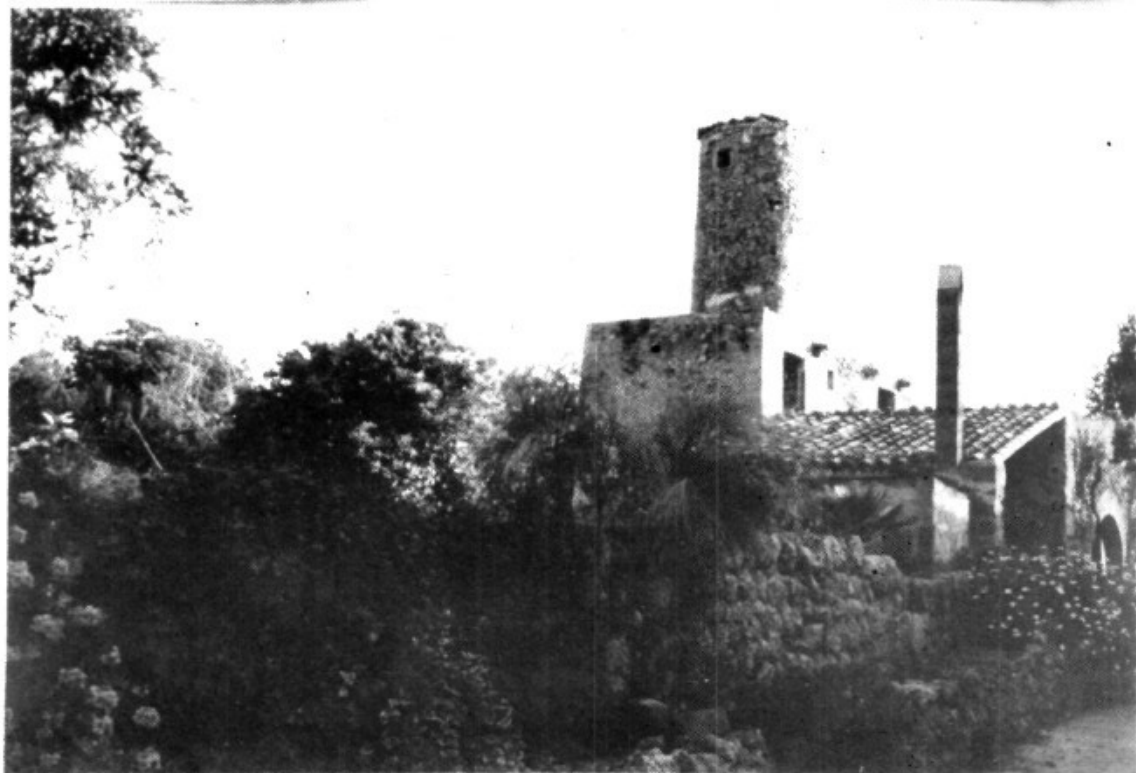
avui: ***Moli de Son Barrera***

Es troba situat aquest molí al Quarter I, davant les cases de la possessió del seu nom, vora l'antic camí que de la comarca de Pina menava a l'antiga parròquia de Castellitx. El seu emplaçament damunt un altiplà que domina els Baixos de Pina el convertia en un lloc ideal per aprofitar al màxim els vents dominants. La data de la seva construcció, segons fonts orals, va esser coincident amb la de les cases de la possessió, que eren al mateix temps vivenda del moliner i figura gravada damunt el portal forà, mig esborrada per les successives capes d'emblanquinat. Aquesta data correspon a l'any 1803. En Joan Pericàs Martorell, fill de la propietària actual, ens digué que recorda haver vist la mateixa data a la torre

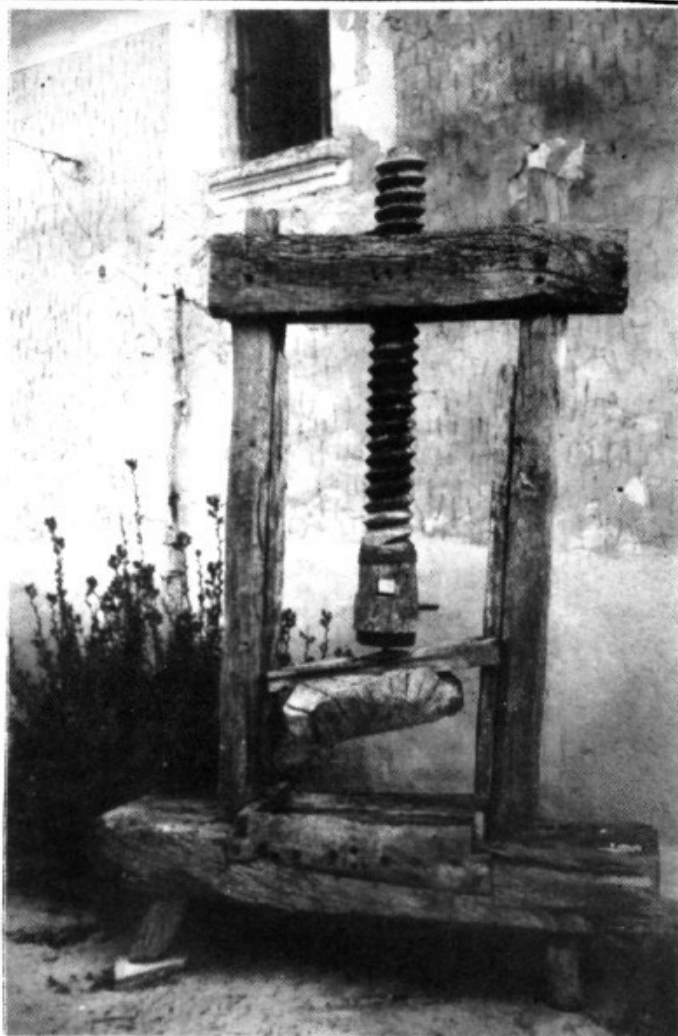
del molí, però l'erosió del temps i els anys han acabat per esborrar-la.

Aquest molí és dels anomenats de torre estreta perquè el seu diàmetre interior és de 1'55 metres i l'exterior de 3. Aquests tipus de molins eren més còmodes de manipular que els de torre ampla, perquè les moles estaven a un nivell molt més baix i, per tant, l'esforç de pujar els sacs de gra era menor; així com també a l'hora d'ensacar la farina quan sortia per la tremuja només quedaven a uns tres metres de distància del carros preparats al carregador.

La tipologia d'aquest molí de Son Barrera és única al nostre terme i segons fonts orals només n'hi ha un altre de semblant al terme de Pollen-

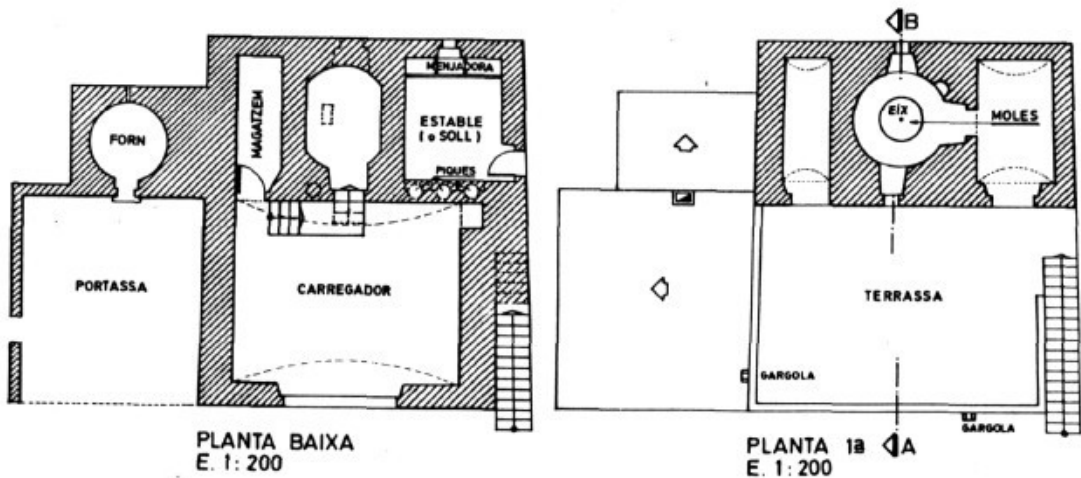

ça. Per això, a més de les plantes amb la seva distribució interior, hem dibuixat també una secció perquè observàssiu l'original estructura d'aquest molí. A la planta baixa hi ha la portassa-carregador, emprada avui com a magatzem d'ormejos i traster; està coberta de volta de canó, amb una escala interior que comunica amb els baixos de la torre del molí, on encara hi ha la tremuja per la qual davallava la farina des del pis superior on hi ha les moles, sostingudes per dues jàsseres, una d'ullastre i l'altra d'alzina. Al costat esquerre de la torre hi ha un estret magatzem i a la part dreta una dependència, amb accés exterior, que tant podia emprar-se com a soll de porcs, amb les piquetes entremig del mur de la portassa-carregador com estable. També hi ha una altra soll que queda

davall el pis de la tremuja (vegeu secció), amb una sola pica d'abeurar que dona al replà-carregador. Aquesta darrera dependència té l'accés des de la part posterior del molí. Adossada a l'edificació principal i davant el portal forà de les cases queda la porxada-portassa i el forn de coure pa.

A la planta primera s'hi accedeix per una escala exterior de pedra que arriba a la terrassa situada damunt la coberta de volta del carregador; des d'aquí podem entrar a la part intermitja de la torre, on encara hi ha les moles (vegeu fotos), a través d'un altre porxet cobert també de volta. Per arribar a la terrassa d'envelar s'havia de pujar per una escala exterior de fusta i des d'aquí pujar al replà superior de la torre per una estreta i empinada escala, avui coberta d'excrements de colom. Allà dalt encara hi ha la roda i l'eix metàl·lic que feia girar les moles, així com també el congreny interior

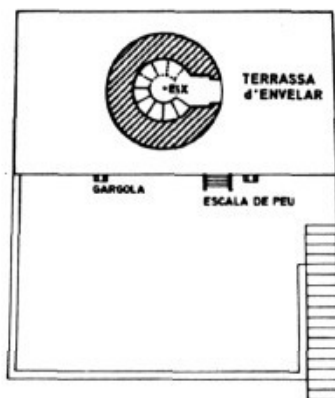
que quedà soterrat quan cobriren la torre amb una teulada, perquè una forta ventada se'n dugué capell i ramell que pegaren dins l'hortet casolà de la possessió, vora la cisterna.

El molí de Son Barrera fa poc més de cent anys que deixà de funcionar i el seu darrer moliner fou l'amo'n Bartomeu Martorell "Barrera", que morí l'any 1910. Després ho deixà en herència al seu fill Rafel Martorell Gili, que morí l'any 1920, quan la seva filla i propietària actual només tenia un any d'edat (i ara en té 82). De les terres de la possessió se'n cuida el seu fill Joan Pericàs Martorell, que ens donà tota casta de facilitats per fer aquest treball.

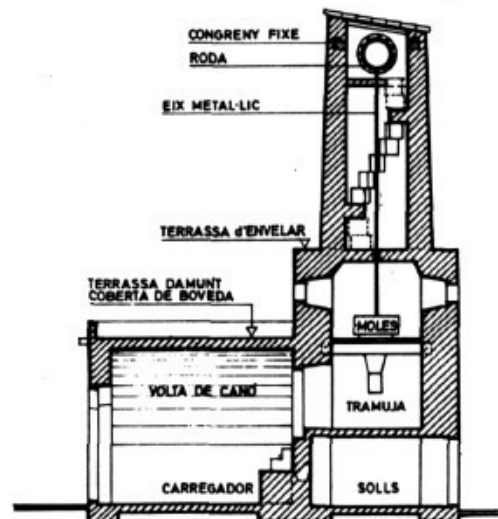
La possessió de Son Barrera, després de moltes subdivisions ha quedat reduïda a poc més de sis quarterades, però al segle passat s'estenia, com

les seves veïnes Son perot o Son Miquel, posem per cas, des del torrent del comellar dels Baixos de Pina fins al camí de Santa Rita i l'actual carretera d'Algaida a Pina; a mestral confrontava amb Sa Casa Nova de Son Ribes i a xaloc amb Son Perot.

A part del molí hi ha altres coses curioses dins les terres de la possessió de Son Barrera, com és ara una gran bassa que servia per abeurar el bestiar, situada subaix les cases i que s'omple per un cap-rec natural que prové del camí d'accés i d'un xaragall que comença darrera les cases. Segons una tradició familiar, aquesta bassa fou excavada per treure l'argila emprada per construir les cases de Son Barrera i el molí fariner. Precisament enguany i degut a les fortes plujes, una gran alzina de la vorera de la bassa hi caigué tombada i allà resta amb les branques en remull. Vo-

PLANTA 2a
E. 1: 200

SECCIO A-B
E. 1: 200

ra el caminó que mena a la bassa hi ha unes ruïnes d'aparença talaiòtica, que sens dubte devien formar part d'un poblat que devia abarcar fins als veïns talaiots de Sa Casa Nova de Son Ribes. Vora aquestes ruïnes s'hi han trobat moles petites per molturar a mà, així com unes gerres de ceràmica de coll ample i cul estret. També no molt lluny de les cases hi ha un pou de més de setanta palms de profunditat que té la característica de ser molt estret al coll; just permet passar-hi una persona i a mesura que es va enfondint s'eixampla fins als dos metres de diàmetre.

Despedirem Son Barrera i el seu original molí amb una estrofa del Cançoner Popular que diu així:

Cristo nostro redemptor
va deixar en es seu procés
que qui robaria més
estaria molt millor
Jo, de cada sac redó
tres almuts, ja no en vui més. (*)

Text, plànols i fotografies

MIQUEL SASTRE "FIOLET"

(*) Nota: Voldríem manifestar un desig o potser un somni; i és que qualche institució es pogués fer càrrec en el futur de la restauració d'aquest molí, ja que seria més fàcil que a d'altres llocs perquè les peces més importants, llevat del ramell, capell i congreny superior, encara no estan massa deteriorats.

**VOLEM MITJANS
DE COMUNICACIÓ
EN CATALÀ**

Ara!

CASTELLITX 91

El mes passat vos oferirem els treballs guanyadors del darrer Certamen Literari de Castellitx corresponents a Poesia i Glosat. Aquest mes vos presentam l'escrit guanyador de la "Rosa d'Or" de Narració.

Reiteram el nostre agraïment a la Comissió Organitzadora per la reproducció d'aquests treballs.

LA FERIDA DEL TEMPS

LEMA: AHIR

Quan Aina obrí la porta de la cafeteria, sentí un tremoleret intern que li pujava al llarg del braç, però no es deturà i entrà sense vacil·lació, dirigint-se a una taula que estava buida, prop de la finestra, i s'assegué, traient-se l'abric. El cafè no estava gaire ple, cosa estranya en aquell horabaixa gris i plujós de l'hivern. Feia fred a fora, però aquí s'estava bé, la temperatura era càlida i agradable i Aina es sentí reconfortada, encara que sols exteriorment... Per dintre continuava tenint aquella mescla de curiositat i ensurt, i també de temor, com si el que estava a punt de fer fos alguna cosa reprovable... I no ho era. Ella era lliure de fer el que volgués i no hi havia per què recriminar-se, però a desgrat d'aquestes reflexions se sentia com una intrusa dins de si mateixa, com una estranya que hagués pres la seva pròpia aparença i que estigués assegurada allà per observar el que passava al seu voltant; com si uns ulls que no fossin els seus l'estiguessin mirant dins el mirall on es reflexava la seva imatge. Però sí, era ella, Aina, una senyora ben conservada, un poc grasseta, amb el rostre encara fresc i amb la pell estirada... No, no pareixia que hagués complit

els cinquanta-cinc anys, potser perquè la popa que li sobrava a altres bandes del cos, li mantenia fora les rües de la cara, que, bé i discretament maquillada, apareixia plena d'una serena i madura bellesa que encara feia goig, i això li agradava. -"Deu ser l'etern femení"- es digué.

Apartà l'esguard del mirall, pensant que la senyora que es veia dins ell no estava malament del tot, ni representava l'edat que tenia. Duia els cabells rossos ben pentinats i anava ben vestida; havia anat a la perruqueria i havia triat amb molta cura el vestit, decidint-se pel conjunt blau marí, que tothom li deia que la feia més primeta; s'havia calçat unes sabates de tacó alt, i això que la cansaven molt, perquè li estilitzaven les cames, un poc més gruixades del que a ella li hauria agradat. Mai no li havien agradat les seves cames, ni quan era jove i ben primeta, sempre les havia trobat mal fetes i massa fermes, però això no havia llevat gaire encant a la seva juvenesa... Sí, de joveneta, havia estat bastant bé, i, encara ara, ningú hauria dit que tengués passada ben bé la cinquantena.

El cambrer li preguntà què volia prendre i ella li respongué que unes torrades amb mantega i un cafè amb llet. Mentre esperava, mirà per la finestra, al carrer... Encara no el veia. Era prest; havia arribat més d'un quart abans d'hora. Ho havia fet aposta; volia tenir temps de tranquil·litzar-se un poc i provar de fer callar el tumult de sensacions que trontollaven dins el seu cor, sense aconseguir-ho. No sabia bé què era allò que sentia, però els sentiments més dispers se li embolcallaven a l'ànima i ella no podia treure'n res en clar. Obrí la bossa i tregué la carta per llegir-la novament, i després de fer-ho es quedà pensativa, evocant els anys quasi d'infantesa que aquella lectura li havia duit al pensament.

Se recordà nítidament amb l'uniforme de col·legi, negre, paletjat, amb coll blanc i un cinturó amb sivella d'argent que tenia gravat l'escut del col·legi. Duent aquest uniforme, ella, amb quinze anys, havia conegut en Gabriel, una tarda pel passeig del Born... Sí, se recordava a si mateixa amb els cabells llargs, que recollia amb un monyo al clatell, rosseta, alta, però quasi una nina; i també el recordava a ell, que en tenia devuit i era alt, ros i ben plantat... Recordava l'impacte que va fer al seu cor innocent d'alguna incipient... S'enamoraren. Amb tota la ingenuïtat dels seus pocs anys i de la seva inexperiència, però fou un amor amb força sobresalts i ple d'episodis angoixosos, puix que els pares no la volien deixar sortir amb ell perquè la trobaven massa jove. Llavors els pares eren molt estrictes, no com ara que els fills comanden. Aquesta circumstància va originar una rancúnia per part d'En Gabriel, vers els pares d'Aina, la qual cosa li proporcionà molts de disgusts. Foren temps de sofriment que la marcaren d'una manera forta i traumàtica, durant els quals havien recorregut a tots els subterfugis per poder veure's ni que fos per uns pocs instants... Però arribà un dia que se cansaren d'aquella lluita i l'amor, ple d'ansietat, no va ésser suficient per superar tantes dificultats, i ell es va sentir fart d'esperar-la debades, i començà a beure i anar amb companys que no li convenien

gens. La seva relació es deteriorà, i aquell amor que havia imaginat tan bell, que havia idealitzat tant, degenerà en una carrera d'obstacles que cada dia havia de vèncer... Van ser uns anys dissortats amb qualque engruna de felicitat, que prest se fonia davant els nous entrebancs que sorgien contínuament; i quan, a la fi, els pares la varen deixar tranquil·la, ja era massa tard. Gabriel havia canviat molt, ja no era l'al·lot enamorat que l'esperava hores només per estar una estoneta junts, que l'acompanyava al col·legi d'amagat, ple de joia i d'esperances per al futur... S'havia tornat agressiu, sempre amb retrets que fer-li; ara no era gens puntual, ara era ella la que esperava llargues estones, i quan compareixia, sempre amb dues copes de més, les discussions no paraven. Ella aguanta fins que se'n va cansar... I tot acabà amb un regust amarg i melangiós. Un trist final per tants de somnis compartits i tantes il·lusions edificades al voltant de la confiança i l'estimació que es tenien, però que no va ésser capaç de superar la murada d'obstacles que s'oposaven a elles... Va ser el seu primer amor, el primer sofriment i el primer desengany i l'ensenyà a viure.

El cambrer li dugué el que havia encarregat, i Aina, lentament, començà a posar mantega a les torrades. Tornà a mirar pels vidres; ell no venia, encara era prest. O ¿Potser se n'havia penedit i no vendria? ¿I si no es coneixien? Feia tants anys que no es veien!

Bé. La vida havia passat. Aina es casà i tengué quatre fills que ja eren casats; tenia cinc néts i feia més de tres anys que era viuda. Havia plorat molt el seu home, però el temps l'havia agombolada i havia eixugat les seves llàgrimes... El temps no perdona cap ferida, consola i fa oblidar. No és que ella l'hagués oblidat, però ja no sentia aquell dolor viu i sagnant quan pensava en ell. Vivia tota sola, veia els seus fills i néts amb molta freqüència, mes tenia la vida ben estructurada, i un grup d'amigues; amb elles anava a conferències, actes culturals i altres activitats que li omplien els dies; endemés tenia la música, la clàssica s'entén, que l'acompa-

nyava sovint i la feia gaudir profundament. La seva vida era tranquil·la, reposada, sense grans esdeveniments ni gran esperances, però al menys tenia una agradable rutina, la qual feia molts de mesos que res no l'alterava.

La juvenesa ja era molt lluny, i aquell Gabriel de la seva adolescència era un record un poc amarg que a vegades li venia al pensament. Sabia que s'havia casat i que la dona morí prest, deixant-li dos fills. També sabia que els somnis que ell tenia de ser capità de vaixell i recórrer món havien esdevingut reduïts a seure darrera una màquina d'escriure en una oficina d'assegurances. Tot molt prosaic i vulgar. Qualque vegada l'havia vist pel carrer, però darrerament no sabia el que s'havia fet d'ell. I ara, de sobte, havia rebut aquella carta desconcertant. Era d'En Gabriel, li deia que la volia veure, que per favor no desatengués la seva súplica, que per ell era important... L'esperaria a aquest cafè, a tal dia i a tal hora, que era avui a les set.

Aina romangué tan astorada que amb penes ho podia creure. En principi va pensar: -"No hi aniré"- . Però llavors li entrà una mena de curiositat per aclarir el que volia després de tants anys, i a poc a poc va fer-se a la idea d'acudir a la cita, de rememorar tantes coses passades de llur joventut, i al mateix temps començà a sentir-se desassossegada, amb un temor indefinit, una inquietud emboirada, que la feia trobar-se malament. ¿De què tenia por? No ho sabia. ¿Per ventura dels fills, de les seves amigues, del que dirien si ho sabessin? Una senyora major acudint a una cita com si tengués vint anys... Aina sabia que no era aquest el motiu, però seguia sentint quelcom incòmode a dintre seu.

Ara, mentre seia al cafè que s'anava omplint, entre la remor de les converses, sentia augmentar aquell temor. Es va mirar de bell nou al mirall... I de sobte compregué la causa. Tenia por de trobar-se amb Gabriel, por d'ella mateixa, de parèixer-li vella i grassa i ruada, d'oferir-li una imatge trastocada, ridícula, com una caricatura de la joveneta que ell devia recordar... Sí, aquesta era la seva por. La idea era un poc beneïta, però li havia passat tota una vida per damunt. Estava canvia-

da i tenia por del seu judici.

Guaitant-se en el mirall, ara no es trobà com abans. Pareixia que amb uns minuts havia engreixat més, que els seus ulls no tenien brillantor i els cabells eren de color de fregall; el conjunt blau marí ni l'aprimava ni l'afavoria; les cames, malgrat els tacons alts, eren com mai, gruixades i mal garbades... Es va veure horrible. Amb un impuls dels seus s'aixecà de la cadira per fugir de la figura del mirall, però una veu la immobilitzà tot de cop.

-Aina...

Es girà i el va veure davant ella... Sí, aquell home era En Gabriel, un Gabriel desconegut que li allargava la mà. Només va encertar a dir:

-Gabriel...

De sobte tota la por li havia fuita, recobrant la confiança en ella mateixa. S'havien assegut i Aina el mirava un poc commoguda, sense gosar torbar el silenci que s'havia alçat entre ambdós; amb una mirada ràpida Aina havia vist els estralls que el temps havia fet en ell; encara guardava una aparença esvelta, però sols era una aparença. Fixant-s'hi bé, va veure que duia l'esquena un poc ajupida, com si quelcom li pesàs massa, i els cabells que havien estat tan rossos, eren quasi blancs, sobretot en les polseres; l'ample front estava ple de rües i els ulls de color de mel que recordava, eren boirosos i entelats rera el vidre de les ulleres, però l'esguardava amb admiració.

-Tot d'una t'he conegut. Estàs esplèndida, de veres.

Ella no va voler mentir dient-li cosa semblant i només va encertar a dir:

-I tu, què tal estàs, Gabriel?

-Jo... ja veus, un desastre.

Hi va haver uns instants un poc violents, uns instants de silenci, en què cap dels dos no sabia què dir... Llavors En Gabriel li va prendre la mà.

-Te vull dar les gràcies per haver vingut, Aina. Tenia por que no venguessis.

-He vingut per curiositat. Volia saber què volies de mi.

-I m'has fet feliç. Feia tant de temps que volia veure't!

-I per què, Gabriel? Han passat tants anys sense saber un de l'altre! Per què, doncs, has volgut veure'm?

Gabriel va romandre callat. Mirà per la finestra, sense veure res. La fosca era ja al carrer, però ell no mirava la fosca, ni la llum de les faroles, ni els arbres un poc més enfora... Ell mirava més enllà de tot això, vers un punt invisible que potser sols estava en la seva ment... Ella respectà aquella pausa sense retirar la mà que En Gabriel li retenia.

-Te diré per què he volgut veure't, Aina. Tu sempre has estat un bell record que he guardat dins mi. No et diré que sempre t'he estimat, seria mentida; vaig estimar molt la meva dona, però no t'he oblidat mai, sempre has constituït una bella pàgina en la meva vida, la primera pàgina d'amor, i això no s'oblida mai... Ens vàrem haver de separar, coses que passen... No don la culpa a ningú, sols a mi mateix... Te vaig fallar, Aina.

-O jo a tu, Gabriel. Estàvem cansats de lluitar i érem massa joves.

-Te vaig estimar molt, Aina...

-Jo també, Gabriel. Però, ¿per què recordar-ho? Tot ja és mort.

-Sí, tot ja és mort. La vida ho ha matat. La vida tot ho mata.

-Per què dius això? La vida pot ésser molt bella.

-No per a mi, Aina. He vengut a acomiadar-me. Me'n vaig. Tu ets una de les persones que volia veure abans de partir. Com el darrer desig d'un condemnat...

-D'un condemnat? No t'entenc. ¿A on te'n vas, Gabriel, de viatge?

Ell somrigué un poc tristament.

-Sí, un viatge molt llarg... Tenc un càncer, Aina, no em queda gaire temps de viure.

Ella quedà esglaiada.

-Déu meu! Un càncer! ¿No es pot operar?

-Ja ho han fet, però ha estat inútil. S'ha reproduït.

Aina li estregué la mà.

-Ho sent, Gabriel, de veres... Quina angúnia deus sofrir!

-Sí, però no vull la teva pietat, vull la teva amistat, la teva comprensió.

-La tens, Gabriel, de tot cor... ¿I els teus fills?

-Són casats, tenen la seva vida, no els faré gaire falta. Però em sap greu deixar-los.

Aina callà. Una ombra negra cobria les paraules d'En Gabriel i ella no va trobar res a dir.

Així que aquest era el motiu de voler-la veure. -"Com el darrer desig d'un condemnat"- Pobre Gabriel! Ara s'explicava la raó d'aquelles ulleres moradenques que rodejaven els seus ulls, el color terrós de la seva cara; era trist, terrible, el que li succeïa. Recordava l'home jove i alt de les seves joventuts... El que tenia davant no era més que una imatge desdibuixada del que era antany. Sentí dolor per aquella vida malmenada i pel seu final que s'acostava.

-Quant de temps, Gabriel?

-Uns dos mesos, per ventura menys.

-Sofreixes molt?

-Sí, a vegades sí, però tenc calmants que m'alleugen una mica.

Féu una pausa i llavors exclamà amb veu amarga:

-Quin desengany, la vida, Aina, quin gran desengany!

Ella medità les seves paraules. Primer s'havien quedat sense els sers que estimaven, llavors la tristor, la soledat, els fills que fugien de casa... I ara En Gabriel que se moria... Sí, era una estafa. Sentí que qualche cosa es rebel.lava dins ella.

-Sí que ho és, Gabriel, un gran desengany.

Sobtadament li semblava a Aina tan ridícula la por que havia tengut de parèixer-li vella i ruada, que internament se sentí avergonyida. Quina vanitat més ximple i superba! Ell havia vingut amb el seu dolor i el seu esbucament físic sense por del que ella trobàs.

Interiorment se recriminà la seva frivolitat... Que pobre se trobava davant la tragèdia d'En Gabriel i que absurdes i puerils les seves raons! Baixà el cap sense gosar mirar-lo per por que En Gabriel ves el reflex d'aquelles reflexions que l'atordien i la feien sentir humil i agraïda per la seva salut.

Ell havia pres un conyac i va semblar que un lleu color li pujava a les galtes; se tregué les ulleres per fer-les netes amb el mocador i Aina besllumà un poc del color de mel d'antany, quan tota la il·lusió del món glatia en el seu esguard... Que difícil era la vida!

No es digueren gaire coses més. Ell no li preguntà per la seva família, ni què feia, ni com estava. Era obvi que no li interessava. Ara es miraven amb un somriure un poc tremolós, estretguint-se les mans llargament, dolçament, com si amb aquella estreta volguessin creuar damunt quasi quaranta anys de separació, i llurs ànimes tornassin a trobar-se, a reviure tantes coses de la juvenesa, tants de moments viscuts, que es feien presents al contacte de les mans, que tornaven ser amigues.

Romangueren llargament en silenci, un silenci cordial que s'havia establert entre ambdós, i més tard, quan les campanades tocaven les deu en el rellotge, ella rompé el mutisme.

-Me n'he d'anar, Gabriel, és tard.

L'home la mirà intensament durant uns segons.

-Sí, és tard. Gràcies per haver vingut. M'has fet molt de bé.

-Si vols que torni, tornaré.

-No, Aina, ja t'he vist... Tu fores la meua primera il·lusió i també ets la darrera. Era un desig molt estimat que tenia, de veure't. Tu l'has complagut i t'ho agraesc, t'ho agraesc de bon de veres.

-No sabré res més de tu, Gabriel?

-No, no vull que vegis com vaig morint a poc a poc...

-I res més?

-Res més, Aina; llegiràs l'esquela en el diari... Aleshores te deman un record per a mi.

-¿No deixaràs que et vegi una altra vegada?

-No. Seria dolorós i potser desagradable per tu. Ara encara m'aguant. Però m'espera un gran i terrible decaïment físic, les acaballes d'un home... No, m'estim més que no me vegis. Gràcies, Aina, pel teu oferiment, pensar en aquesta tarda m'ajudarà.

Amb una immensa tristesa, Aina es posà l'abric; sentia dins el cor un bategar fort com si li anàs a rompre el pit, i de sobte, unes llàgrimes que no pogué deturar li rodolaren galta avall. Ell les va veure.

-No ploris per mi, Aina.

-No plor sols per tu, Gabriel. Plor per tot, plor per la vida, que ens pot ferir tant, plor perquè jo també em sent tota sola i trista, plor, en fi, perquè tot és tan injust i tan difícil...

-Sí que ho és, Aina, molt difícil.

Sortiren al carrer on començava a ploure i un vent fort sempentejava els arbres. Feia fred i la gent passava depressa.

Es miraren una llarga estona sense parlar. Els dos sabien que no es tornarien a veure més. Aina se li acostà i el besà, amb tendresa, a la galta.

-Per tot el que no va ser, Gabriel. Adéu. Te recordaré.

-Jo també. Gràcies per tot. Adéu, Aina.

Ràpidament ell desaparegué rera un cantó i Aina va romandre uns minuts immòbil, sentint un brogit d'emocions que no era capaç d'ordenar dintre el seu cor. Caminà cap al cotxe, el posà en marxa i desfilà, avingudes avall, cercant el refugi de ca seva, on estava segura que el tumult que sentia dins ella se li desfaria en plor, descarregant així el pes que s'amuntegava en el seu pit.

Darrera ella la fosca anava acaramullant ombres i ombres, i davant, l'aigua relluïa damunt els camins d'asfalt, que era com un espill banyat, on es reflexava la llum dels farols, com si fossin cuques de llum gegants, que foradaven la pluja espessa de la nit.

ELS LECTORS ESCRIUEN

El pensament, la idea, pot ser intransferible, única; pot ser, però, transferida i resultar que coincideix amb la d'altres; aquesta mutualitat inicial és un signe d'interès i és bo escampar-la més enllà d'uns pocs, amb el gran invent de la humanitat que és la paraula escrita, o via vent, perquè tanmateix no hi ha res a perdre i avui per avui és un dret fer-ho.

Tot això ve a compte arrel d'una pardalada, val dir que a molts semblarà una pardalada -ironia de la vida-, ara esdevinguda opinió escrita talment un ca pot esdevenir canot en treure les dents per dir qualque cosa. No m'explic, eh? Idò retòriques a part, sempre n'han sobrades; vet aquí clar, català i breu el pensament, la idea, el singlot:

HEM D'ACABAR AMB LA INFLUÈNCIA D'EN PAQUITO!!

Francisco Franco Bahamonde, pels amics Paquito.

Fragment d'una carta interceptada, oberta i traduïda:

...darrera una sèrie de conversacions entre un grupet d'amics hem retocat el tema dels adrrers aconteximents a la vila, d'entre ells la festa de Pasqua i la trobada de bandes de música, enguany a ca nostra, i ha sortit a rotlo el tema del nostre "Himno Nacional". Quin goig quan aquestes notes que en saben tant de glòria ressonen, sembla que els cromats dels instruments rellueixin més, cada any es toca en acabar "S'Enquëntro" i en finalitzar la Trobada i, ja et dic, fa goig, tot parla de tu, Paquito, en aquests moments.

Els anys volen, ja en farà 16 que te n'anars i cada cop d'aquests dubt més que si aixecassis el cap el tornassis a acotar... i que si tip i que si tap...

Són coses d'aquestes i moltes més, però, vaja, ho deixarem córrer per aquesta vegada.

Què té més? L'himne espanyol o la Balanguera!!

Pensau-hi un poc i sapiguen que com justa, necessària i naturalment hom entaferra cop damunt la taula que té més a puny quan se li escup el llinatge, un grup de joves preocupats sortirà del botador si troba que se'ns potejen les arrels.

Pensau-hi, i si tribau que és una pardalada, tocau-vos els ous.

Un grup de joves preocupats

Solucions als mots encreuats: Horitzontals: 1. Na Bubota. C. 2. acabaré. pa. 3. túnel. suar. 4. ud. reitera. 5. riposne. av. 6. arus. trava. 7. L. S. troten. 8. en. anilina. 9. S. elegant. 10. ancada. ase.

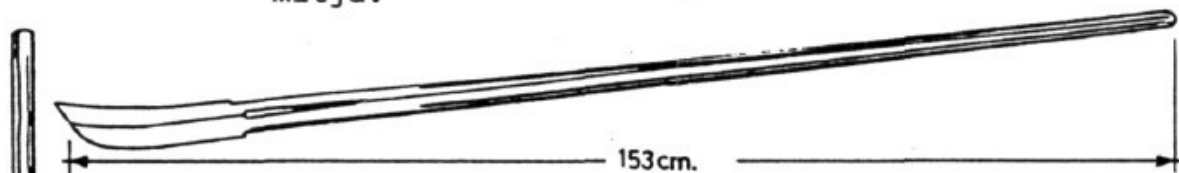
Verticals: 1. naturalesa. 2. acudir. N. N. 3. ban. pus. ec. 4. uberós. ala. 5. bales. tned. 6. or. intriga. 7. testerola. 8. a. uè. atinA. 9. paravents. 10. caravana. E.

EINES D'UN MARGER

MANUELLA: Barra de ferro amb els caps acerats i amb tall, que serveix per fer, a la pedra viva, els forats de les barrobinades o barrobins i també per fer tasconeres.

PERPAL: Barra de ferro o de fusta amb una uncla al cap que serveix per fer palanca i treure les pedres. Segons el seu tamany es classifica en perpal gros i perpal mitjà.

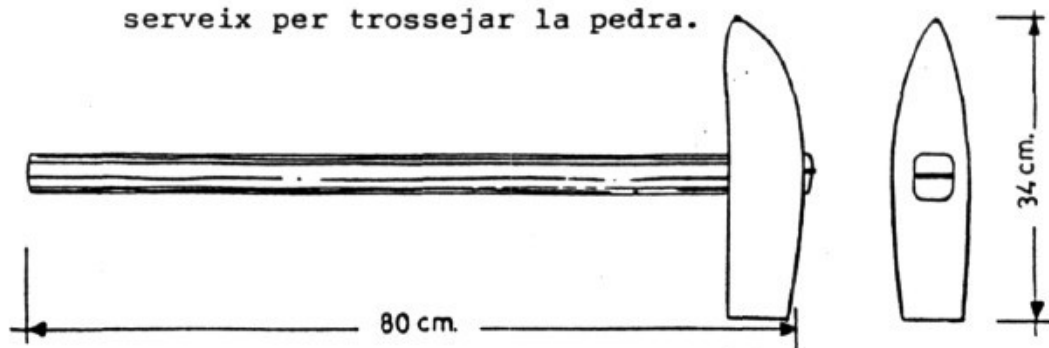

PERPALINA: Perpal petit utilitzat per compondre les pedres més grosses d'un marge.

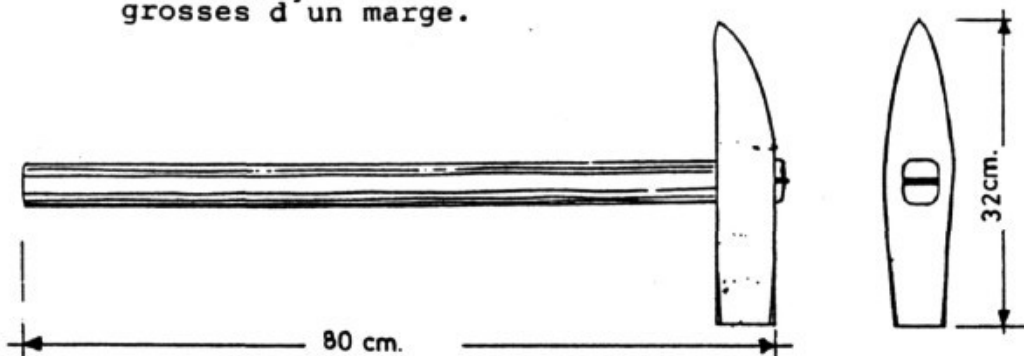
MATRÀS: Piló de fusta de forma cilíndrica i d'uns vint centímetres de gruixa, reforçat amb cercles de ferro i la part superior molt més prima que fa de mànec. Serveix per pitjar les pedres d'un empedrat.

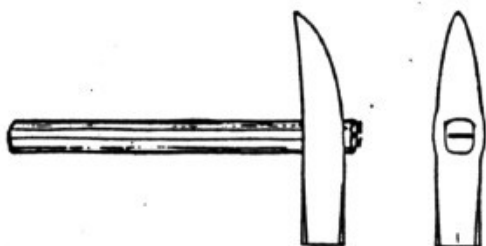
PICASSA: Eina composta d'una peça de ferro amb un ull central en el que hi va ficat un mànec de fusta (normalment ullastre), té un cap pla anomenat "sola" i l'altre acabat en punta. És una eina molt feixuga que serveix per trossejar la pedra.

PICASSÓ: També anomenat Mitja Picassa, és una eina no tan grossa com la picassa però amb les mateixes característiques (ull, sola, punta i mànec). Utilitzat per retocar les voreres d'una roca que surt massa, escapçar una pedra que fa nosa i forjar les pedres grosses d'un marge.

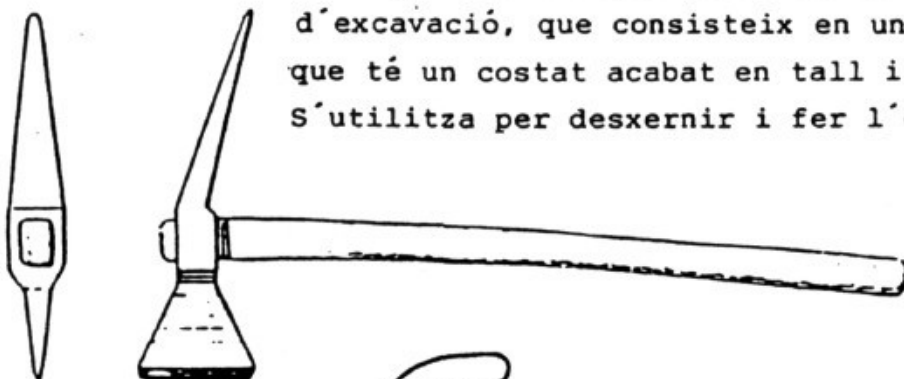
MARTELL DE PUNTA: Eina amb la mateixa estructura que la picassa i el picassó però molt més petita. N'hi ha de dos tamanys:

-MARTELL GROS: Utilitzat per adobar les pedres.

-MARTELL PETIT: Utilitzat per pederar.

AIXADA: Eina que serveix per cavar la terra en treballs d'excavació, que consisteix en un ferro acerat que té un costat acabat en tall i l'altre en punta. S'utilitza per desxernir i fer l'escombra.

CÀVEC: Espècie d'aixada que té la fulla en forma de pala triangular, sensiblement corbada, subjecta per la part ampla a un mànec de fusta. Serveix per omplir les senalles de terra o reble.

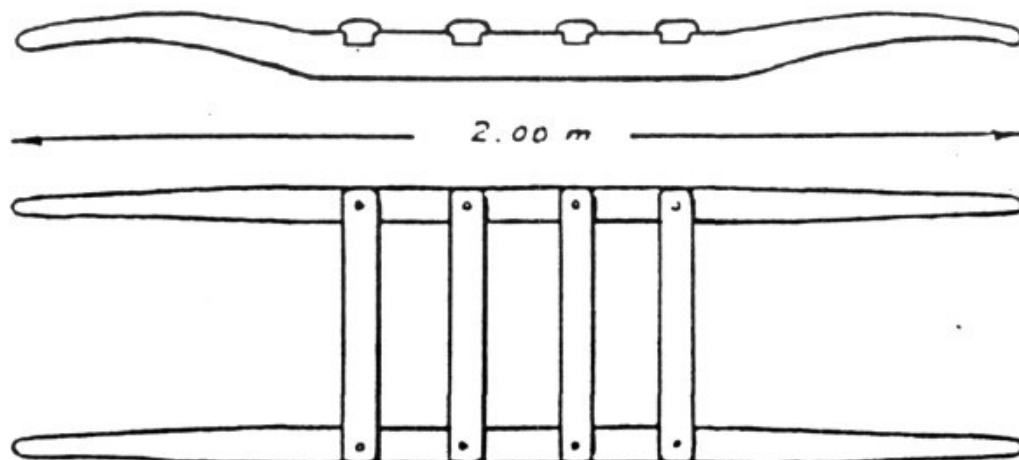
SENALLA: Recipient fet de latra d'espart o de palma i modernament de goma. És més ample de boca que de baix, amb dues anses per agafar-lo. Serveix per transportar terra i pedres.

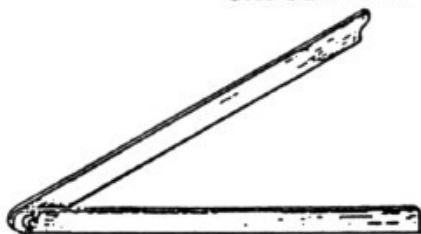
TASCÓ: Peça de ferro de secció triangular molt afuada que serveix entre altres coses per obrir, xapar o esflorar una pedra.

GANGALLA: Cada una de les dues peces de ferro que es col·loquen amb el tascó per esflorar roques.

CIVERA: Instrument de transport compost de dues barres i uns travessers de fusta separats per fer-la més fàcil.

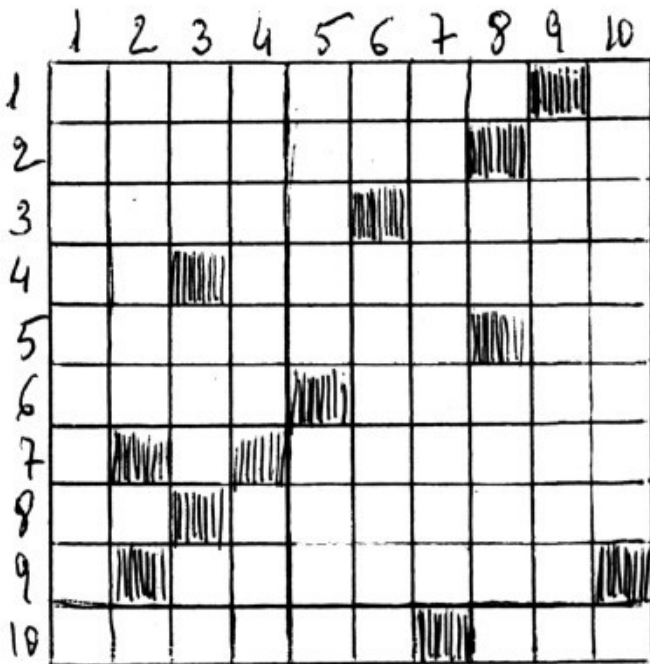

CAPSERRAT: Eina composta de dos braços o regles units per un extrem formant un angle que es pot tancar i obrir a voluntat, que serveix per midar i traçar angles. Utilitzat per fer els marges encaixats.

GINYOLA: Cordellina prima i forta amb la que els margers, posant-la en tensió, assenyalen tirades per construir marges i parets.

PASSATEMPS

Horitzontals: Topònim d'Algaida. Cent. 2. Finalitzaré, terminaré. Aliment. 3. Forat que es fa a una muntanya per al transit de vehicles. Transpirar. 4. Porta (al revés). Repeteix. 5. Adormir, adormissar (al revés). Es dirigeix (al revés). 6. Neda, flota (al revés). Subjecció, lligam. 7. Cinquanta. Sofre. Caminen acceleradament. 8. Article personal. Alcaloide emprat com a colorant. 9. Punt cardinal. Refinat, distingit. 10. Cop donat amb les anques, culada. Ruc, burro.

Verticals: 1. Complexió, constitució. 2. Venir, comparèixer. Punt cardinal. Punt cardinal. 3. Multa, penyora. Secreció, suc. Nom de lletra (al revés). 4. Copiós, fèrtil. Extremitat de les aus. 5. Fardells, bolics. Cada un dels ossos visibles de les mandíbules (al revés). 6. Metall preciós. Complot, confabulació. 7. Capet, eixelebrat. 8. Vocal. Crit dels infants molt petits. Nom de dona (castellanisme i al revés). 9. Mampares, ventalles. 10. Colla, processó. Punt cardinal.

Les solucions dels mots encreuats les trobareu a la pàgina 25.

MPQUIMEDU
LUESCTOROR
FJNAOPPAC
LOETVNLAD
ELPEALRAF
UMSLENAIB
AEPMALYDL
RAOBR LUAN
RCZENTABA
EDORUTECL
SASOLEDAT

Sopa de lletres

Heu de localitzar el nom de deu accidents geogràfics tots els quals es troben a Mallorca. Amb les lletres que vos sobrin llegireu uns versos de Joan Alcover.

Solució a la passada sopa de lletres: Eliminat els deu sinònims de "sermonejar", podeu llegir: "Ens disgusta la intransigència perquè és encomanadissa" (Joan Fuster).

ESPORTS

FUTBOL

Ja ha acabat la temporada de futbol a Segona Regional. L'Algaida, després d'un inici de temporada una mica turbulent, ha acabat en setena posició amb 36 punts i 6 positius.

Els darrers resultats del mes de maig han estat els següents:

Santa Maria 0 - Algaida 0

Algaida 4 - Marienc 2

S'Horta 3 - Algaida 2

En aquest darrer partit, l'Algaida hi va assistir amb set jugadors de la categoria juvenil.

DIA 8 DE JUNY

ASSEMBLEA C. E. ALGAIDA

a les 10'30 a Sa Rectoria.

HI ESTAU CONVIDATS TOTS

FUTBOL SALA

Dilluns dia 3 de maig va començar

el IV Torneig local de Futbol Sala Sant Jaume 91, patrocinat per l'Ajuntament d'Algaida i organitzat per un grup de joves.

Aquests són els equips participants: Botigó, Ses Regates, 38 perdius, Xaloc-Can Bessó, Carniceria Can Mateu, All Stars, Maví, M.R., G.C.

El partit inaugural és Maví-Can Mateu. Recordareu que l'equip del Maví és l'actual campió.

T R U C

El passat mes de maig va tenir lloc en el Bar Can Bessó el primer torneig de Truc. Aquestes varen esser les parelles participants: Jaume Cifre-Tomeu Mut, Miquel Garau-Toni Curro, Toni Barceló-Pep Bonet, Toni Bessó-Joan Mayol, Jaume Sierra-Toni Janer, Toni Fullana-Jaume Coves. El campió d'aquest torneig ha estat la parella formada per Toni Bessó i Joan Mayol.

FRANCESC BARCELÓ I TONI ARGÜES

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Antoni Andreu Andreu. Va morir a Pina dia 3 de maig als 87 anys.

Joan Sastre Fullana. Morí dia 22 de maig a l'edat de 81 anys.

Bartomeu Vanrell Roca. Esn deixà dia 26 de maig a l'edat de 84 anys.

NAIXEMENTS

Maria Mulet Riutort, filla d'Agustí i Magdalena. Va néixer dia 2 de maig.

Miquel Angel Oliver Costa, fill de Miquel Angel i Antònia. Va néixer dia 10 de maig.

Jaume Roca Palerm, fill de Pere i Maria Bel, nascut dia 2 de maig.

UNA XERRADETA... (acabament)

Passats aquests primers dies la situació va canviar completament: trobarem un hotel millor, férem amics i a la fi començarem les pràctiques, que era el que volíem.

-I a l'hora de tornar, què?

-Quan arribà l'hora de tornar, no volíem partir. I na Teresa (conta n'Antònia) casi ho aconsegueix. El tren que ens havia de dur de Bolònia a Milà, per agafar l'avió i venir cap aquí, va partir amb jo i tot l'equipatge, i na Teresa i els bitllets de tren quedaren a l'estació. El temps venia just, però afortunadament cinc minuts més tard partia un altre tren cap a Milà.

-Ens podeu explicar un poc quines eren les característiques de les escolletes on vàreu fer les pràctiques?

-Casi tot el temps estàrem a un "asilo di nido" de 0 a 3 anys. Tots els "asili di nido" són municipals, l'ensenyança de 3 a 13 anys és obligatòria i estatal.

El personal encarregat d'aquest cicle no requereix cap tipus de títol universitari, la seva titulació seria equivalent a una Formació Professional. Ara bé, constantment són dirigits pels pedagogs de la Universitat i conjuntament fan els projectes i les programacions.

A l'"asilo di nido" on estàrem hi havia uns 40 alumnes per a 9 educadores i 5 col.laboradores (neteja, cuina...) que participen activament. A més a més, si hi ha qualche nin amb problemes (sordera, síndrome de Down...) hi ha un educador especialment per a ell.

-A les diapositives hem vist un edifici amb parets de vidre que sorprèn. Com és la construcció?

-Tots els "asili di nido" que visitàrem són de construcció recent i d'idèntica arquitectura. D'estructura rectangular, amb les parets exteriors de vidre a fi d'aprofitar al màxim el sol i no perdre de vista l'exterior, perquè a causa del clima no sempre és possible sortir al pati.

Les parets interiors són portes corredisses que fan possible convertir tot l'edifici en una sola nau o divi-

dir-lo en petits espais segons les activitats a realitzar. Hi ha aules, dormitoris, banys, entrada-distribuidor on els pares deixen els nins, sala de projectes, espais propis del personal i cuina.

-Quina valoració global en feis?

-Ha estat una experiència molt positiva tant en l'aspecte educatiu com personal. La recomanem.

Sabem que la universitat d'aquí està interessada en realitzar aquests tipus d'experiències. Per anar bé trobam que s'hauria d'ajudar econòmicament als estudiants interessats. Nosaltres no hem rebut cap tipus de subvenció i l'estada d'un mes i mig a Itàlia és bastant costosa.

-Comparant les escolletes d'aquí i el que heu vist allà, què destacaríeu?

-La gran diferència és que tenen molts de recursos econòmics, això vol dir molt de personal i gran quantitat de material i en el moment que el necessiten.

També hem de destacar la casi exagerada importància que donen a la neteja, cosa que contrasta fortament amb les escoles d'aquí.

Totes les activitats que es realitzen han estat prèviament programades donant poc marge a la improvisació, gràcies a uns bons equips de feina.

Amb aquests comentaris és palpable la diferència entre la nostra realitat educativa i la d'allà. Així i tot, vos desitjam que pogueu trobar aquí un lloc de feina on dugueu a terme, amb il.lusió, experiències positives i de qualitat. També ens agradaria que aquesta xerradeta fos un punt de reflexió per millorar l'educació infantil a Algaida.

JERÒNIA OLIVER

CATALINA MARTORELL

UNA XERRADETA AMB...

na TERESA i n'ANTÒNIA

Na Teresa Oliver, de Can Majoral, i n'Antònia Horrach, una al.lota de Campanet, són dues estudiants de 3r. de Magisteri (especialitat de pre-escolar) que han tengut la sort de poder anar al nord d'Itàlia a realitzar les pràctiques del seu darrer curs d'estudi. Concretament han conegut l'educació que es fa allà de 0 a 3 anys i han tornat carregades d'experiències, de diapositives i de ganes de contar coses.

-Teresa i Antònia, com va ser que tenguéreu aquesta oportunitat?

-Estudiant, vàrem veure que al nord d'Itàlia hi havia les millors escoles d'educació infantil i això va fer que tenguéssim molt d'interès per conèixer directament les experiències que allà es duen a terme. El curs passat va venir al C.E.P. (Centre de Professors) el pedagog italià Franco Frabboni, persona importantíssima en el món de l'educació d'avui, i tenguérem la gran oportunitat de contactar amb ell, que ens va animar a anar-hi a fer les pràctiques. Llavors cercàrem la manera d'aconseguir-ho a través de l'Escola de Mestres de Bellaterra (Barcelona).

-Per poder aprofitar l'experiència plenament, com resolguéreu el tema de la llengua?

-Tot d'una que ens confirmaren que ens acceptaven, vàrem apuntar-nos a classes d'italià amb una professora nativa, on fèiem bàsicament llenguatge oral, ja que el nostre objectiu primordial era la comunicació.

-Concretament, a quins llocs del nord d'Itàlia anàreu?

-Bàsicament a un barri de Bolònia i, a més, a Regio Emilia. Bolònia és una gran ciutat amb una tradició

universitària i cultural que ve d'enrera i això es nota tot d'una a l'ambient. Hem de tenir present que, a més, aquesta regió és econòmicament la més rica de tot Itàlia.

-En arribar a la ciutat, quina va ser la primera impressió?

-Quan arribàrem a Bolònia sentírem tristesa, pena, enyorança davant una ciutat freda, un hotel "cutre", una

rebuda distant, i a més a més no poguérem entrar tot d'una a les escoles perquè era necessari passar unes proves sanitàries completíssimes. Estàrem una setmana i mitja fent-nos anàlisis de tuberculosi, saliva, fecals,... i esperant els resultats. Durant aquest temps la institució que ens acollí ens organitzava visites i activitats, però la veritat és que estàvem en baixa forma.

Segueix a la plana anterior.